

Rapport fra årringsdatering

**Objekt: Gammel husmannsplass på eiendommen Tobakksvika
g.nr 168 b.nr 6 i Indre Fosen kommune**

Bygningsnummer: 140631604

Tidspunkt : august 2016 og 10. mai 2019

Prøvetaking : Hauke Haupts, Johannes Heir og Margit Vigen

Datering : Johannes Heir

Eier : Indre Fosen kommune

Kontakt : Indre Fosen kommune ved Ingunn Rokseth

Om prøvene.

I 2016 ble det tatt 6 boreprøver fra tømmerkassen i husmannsplassen. I 2019 ble det tatt 10 boreprøver fra tømmerkassen. En prøve fra takås og en fra skoftung under taket. Prøvene var forsøkt tatt på steder med vakant for å få med ytre årring mot bark. Tømret var delvis bearbeidet så det var vanskelig å få det til over alt. Noen prøver ble også skadet ytterst. Totalt gikk det å datere 16 prøver. Prøvene er av gran.

Konklusjon

11 stokker er hugget i 1849-1851.

5 stokker til kan være hugget i samme periode eller i årene like før.

Prøvene kan være skadet ytterst og noen årringer er mistet. Det kan også være gjenbrukt virke.

Det tyder på at huset er oppsatt som ett bygg i 1851-1852 med mest nytt treverk og kanskje noe gjenbruk.

Tabellene viser detaljer fra dateringen.

Pr. nr	Prøve type	Treet er trolig hugget	Antall år-ringer registrert	Siste år med i registrering	Sammenlignet med kronologi Beitstad-gran		Merknad
					Korr. koeff	T-verdi	
Prøver fra august 2016							
1	Bor	1850/1851	68	1849	0,68	7,5	Omfar nord loft
2	Bor	1851	95	1850	0,63	7,8	Midtvegg loft 4. omfar
3	Bor	1849 eller noen få år senere	36	1848	0,80	7,8	Midtvegg vest 6. omfar. Prøve skadet under pussing
5	Bor	1850/1851	72	1849	0,77	10,2	Midtvegg 5. omfar
6	Bor	Vinteren 1850/1851	87	1850	0,68	8,6	1. etasje midtvegg
Prøver fra 10 mai 2019							
1	bor	1844 eller årene like før	58	1843	0,58	5,4	Sørvegg 1. etasje 9. omfar
2	bor	1850/1851	88	1850	0,60	6,9	Sørvegg 1. etasje 4. omfar
3	bor	1834	81	1833	0,52	5,4	Sørvegg 1. etasje. 8. omfar
4	bor		69	Ingen sikker datering			Østvegg 1. etasje ved gruve. 9. omfar
5	bor	1822 eller årene like før	77	1821	0,61	6,6	Yttervegg øst 1. etasje 5. omfar skadet prøve
6	bor	1835 eller årene like før	71	1835	0,82	11,7	Skillevegg 2. etasje ved gruve 4. omfar
7	bor	1851	96	1850	0,47	5,1	Takås øst for gruver. Skadet ytterst
8	bor	1851	149	1850	0,45	6,1	Raftstokk nordvegg 2. etasje 8. omfar
9	bor	1849/1850	86	1845	0,62	7,3	
10	bor	1849	87	1843	0,67	8,3	Nordvegg 2. etasjenn 11. omfar
11	bor		39	Ingen sikker datering			Skoftung tak ved gruve
12	bor	1840 eller årene like før	66	1837	0,80	10,8	Yttervegg 1. etasje bislag 11. omfar

Det settes krav om at sannsynligheten for feil skal være under 1. promille. I dette tilfelle ble ca. 600 aktuelle byggeår fra år 2000 til 1400 testet. Sannsynligheten for at den tilfeldig beste prøve blant disse 600 skal være under 1. promille krever en T-verdi på minst 4,7/5,4 noe avhengig av antall årringer. Alle daterte prøvene tilfredsstiller dette kravet.

Registreringsdata oppbevares hos undertegnede og kan oversendes hvis ønskelig.

Framgangsmåte

Årringsdatering eller dendrokronologi er å fastsette hogstidspunkt og leveperiode for treverk. Det ble tatt prøver av treverket, og bredde av årringene ble målt og sammenlignet med en erfaringskurve/årringekronologi for aktuelt treslag fra samme område. Da prøvene er av gran, ble en årringekronologi under oppbygging av Johannes Heir for gran fra Steinkjer og omegn, benyttet. Den er kalt: Beitstad gran og omfatter årene 1355-2018. Bredden av årringene avhenger av alder på treet, skader, sykdom, tilgang på sollys, næring og vann samt vær og nedbør i vekstsesongen. For å få fram vekstvariasjoner avhengig av vær og nedbør og undertrykke variasjon avhengig av andre forhold, normaliseres dataene. Det finnes flere måter å gjøre det på. Her er Lars Åke Larssons metode benyttet: «Forhold til siste to års vekst».

Prøver kan tas på flere måter. Her ble det tatt boreprøver. Prøvene ble limt på lekte, pusset og scannet. Årringsbreddene for hvert år ble målt og lagret.

Datamaskinen beregner korrelasjon mellom måledata fra hver prøve og årringekronologien for alle mulige hogstår. En starter med 2018 og beregner for alle år tilbake så langt kronologien rekker. Det året som gir best korrelasjon er trolig hogstår. For å akseptere dette settes det krav til godt samsvar med årringekronologien ved at T-verdi bør være over 5,4/4,7 noe avhengig av antall årringer. Det gjøres også en visuell bedømming av resultatet.

Årringer er registrert på PC med program: Coorecorder vers 7.7 november. 2013.
Analyseprogram: Cdendro vers 7.7. november 2013.

Ytre årring mot bark er fra siste år treet vokste. Hogstidspunkt er selvsagt det tidspunktet treet har sluttet å vokse. Er det slitasje eller at ytre årring ikke er med i prøven, kan ikke hogstidspunkt fastslås, men en finner likevel ut noe om når treet har vokset.

Steinkjer 15. mai 2019

